

Unitat Didàctica 1:

Presentació del mòdul

1.1.- Orígens de la prevenció

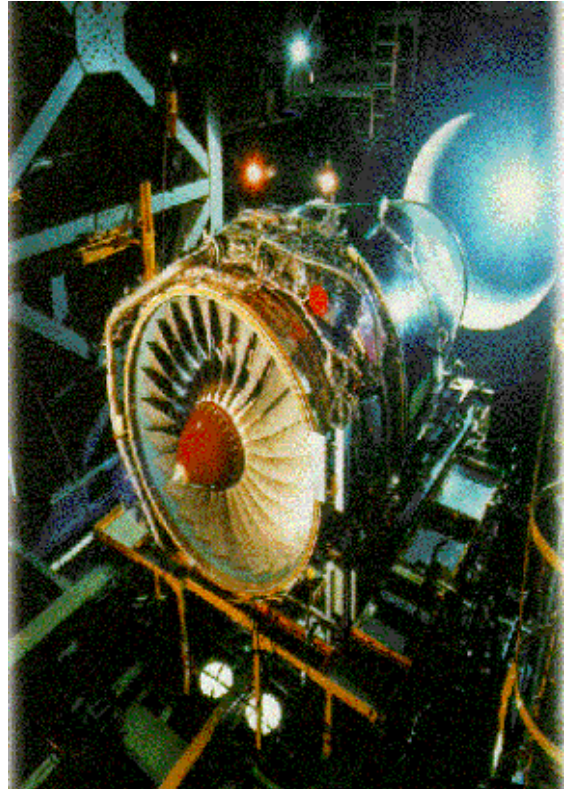
Des que l'home apareix sobre la terra, tota la seva vida roman lligada conscient o inconscientment a l'instint de conservació. Aquest instint s'ha anat desenvolupant en la mesura que l'espècie humana ha intentat dominar la terra, els fenòmens naturals, la tècnica, l'espai exterior, etc.

Aquesta reacció reflexa, instintiva, aquesta consciència de perill que per als fenòmens naturals va trigar mil·lennis a formar-se, no s'ha produït a l'home pel que fa al sector de la indústria encara de forma clara (aquest sector només té dos segles de vida) i és necessari fomentar-la, potenciar-la i ajudar-la.

D'una manera informal, el primer escrit que fa referència als accidents és la Bíblia, al llibre Deuteronomi Capítol 22 versicle 8è, diu:

"quan construeixis una casa nova, hi posaràs un ampit al voltant de la teva teulada, no llancis el delicte de la sang sobre la teva casa si algú caigués d'ell".

Però és amb el naixement del segle XIX que, al compàs de la industrialització es comença a patir una gran crisi humana representada pels accidents de treball.

Però és amb el naixement del segle XIX amb el qual, al compàs de la industrialització, es comença a sofrir una tragèdia humana representada pels accidents de treball.

El treball indiscriminat de nens, ancians, dones, les condicions insalubres, les jornades de 12, 14 i fins 16 hores de treball, delmen la població laboral davant la passivitat de les classes dirigents.

No es pot perdre de vista que les circumstàncies i les mentalitats de principis de segle eren diferents a les d'ara en gairebé tots els camps, no escapant-se la prevenció d'accidents d'aquestes circumstàncies, ja que entre altres aspectes els equips de treball s'han de dissenyar amb mesures de protecció com també amb visió ergonòmiques.

Segons la O.I.T., a començaments del segle XX morien al món industrial 50 de cada 100.000 treballadors per any com a conseqüència dels accidents de treball a l'empresa.

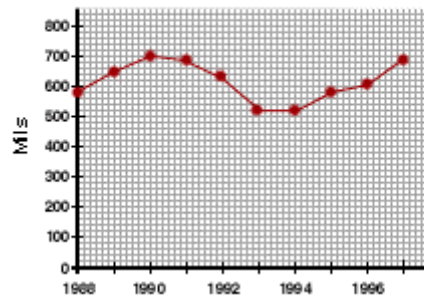
Actualment es produeixen al voltant de 1.000 morts a l'any per accidents laborals al recinte industrial, sense comptar els accidents "In Itinere".

Els accidents "In Itinere" que són els que es produeixen de camí cap a la feina o de retorn a casa, representen un 20% aproximadament dels accidents greus i un 30% dels mortals.

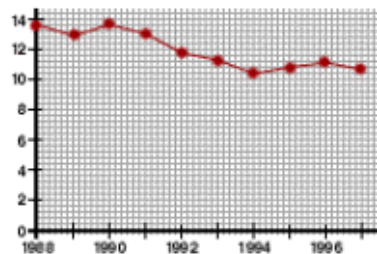
Pot estimar-se que només les hores perdudes per accidents de treball dels propis accidentats superen els 150 milions a l'any. Els costos només de les lesions els 150.000 milions de pessetes a l'any.

Cenyint-nos a Espanya i segons les dades del Ministeri de treball i afers socials, el Nombre total d'Accidents amb baixa d'acord amb el Gràfic I pot estimar-se que oscil·la als deu últims anys (1988-1998) entre els 500.000 i els 700.000, amb una tendència sostinguda a l'augment en el total d'accidents traumàtics i una disminució als greus i mortals.

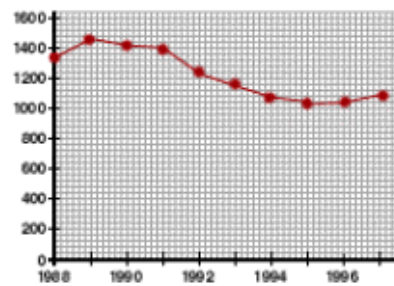
ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL TOTAL
AMB BAIXA (Evolució anual)

ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL
GREUS (Evolució anual)

ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL
MORTALS (Evolució anual)

Als quadres d'aquesta gràfica no s'han tingut en compte ni les baixes per malalties professionals, ni les baixes per accident "In Itinere".

Si es volen consultar dades més actuals es recomanen els següents enllaços:
www.idescat.es; www.mtas.es/insht

Existeixen sectors amb més risc potencial d'accidents que d'altres. El primer sector és la construcció, seguit per la mineria i la siderometalúrgia.

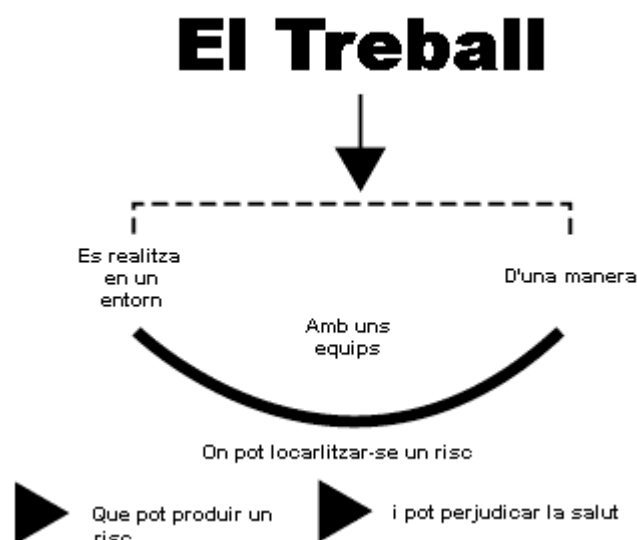
LA SEURETAT LABORAL NO ÉS UNA QÜESTIÓ DE SORT!

El treball és una activitat social organitzada que, a través de la combinació de recursos de diferent naturalesa (treballadors, materials, energia, tecnologia, organització...), permet d'assolir uns **objectius** i satisfer unes **necessitats**.

Són moltes les circumstàncies que han fet que les condicions de treball hagin millorat notablement, de manera que s'han reduït i fins i tot eliminat molts dels problemes abans existents. Això no obstant, continuen mantenint-se molts d'ells, d'altres s'han incrementat i n'han aparegut alguns nous que cal **identificar, avaluar i controlar**.

Entre aquests problemes tenen gran importància els relacionats amb la **salut** dels treballadors.

1.2.- El treball

1.3.- La salut

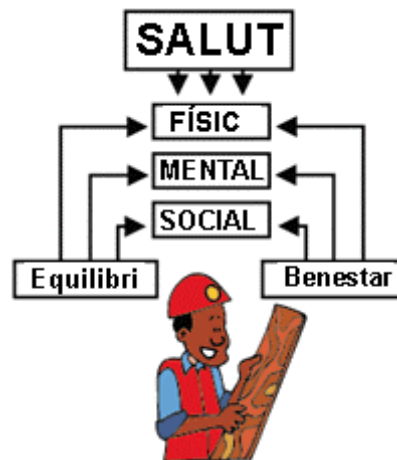
Existeixen diferents concepcions sobre la **salut**. Des del **punt de vista legal**, és un dret del ciutadà; des del **punt de vista mèdic**, es defineix com l'**absència de malaltia física**; des del **punt de vista psíquic**, es defineix amb l'estat d'equilibri mental de la persona; etc.

Segons la O.M.S. (Organització Mundial de la Salut), es defineix com:

"L'estat de benestar assolit mitjançant l'equilibri físic, psíquic i social de la persona"

La **salut**, en línies generals, és el **resultat d'un procés de desenvolupament individual** de la persona, que es pot anar aconseguint o perdent d'acord amb les condicions que l'envolten, és a dir, el seu entorn i la seva pròpia voluntat.

La feina i la salut estan interrelacionats. A través de la feina busquem la satisfacció d'una sèrie de necessitats, des de la supervivència fins a les de desenvolupament professional, personal i social. Tanmateix, en aquest procés podem veure agredida la nostra salut, per exemple, si el treball no es realitza en les condicions adequades. Resulta un fet paradoxal que l'home, que necessita treballar per sobreviure econòmicament i per a la seva realització personal pugui perdre la salut treballant.

1.4.- Els riscos professionals

El risc professional es defineix com "**la possibilitat que un treballador sofreixi un determinat dany derivat del seu treball**". (Llei de Prevenció de Riscos Laborals 31 / 1995).

El concepte de **risc laboral** al·ludeix a la "**possibilitat**". Tanmateix, la possibilitat de **sofrir un dany** es presenta en tota activitat professional en qualsevol moment. Per aquesta raó, sembla més lògic referir el concepte de

risc laboral a la probabilitat que un treballador, sota determinades circumstàncies laborals, sofreixi un dany derivat del treball; és a dir, pugui sofrir un accident, una malaltia, etc.

Els següents conceptes són útils per ampliar i precisar el concepte de risc laboral:

Gravetat del risc	"Probabilitat que es produeixi el dany per la severitat del mateix". (L.P.R.L). Serà per tant necessari donar prioritat als recursos i a les mesures preventives davant aquells riscos que tinguin una alta probabilitat d'ocasionar un dany que, a més, sigui greu.
Imminència del risc	"Risc laboral greu i imminent , aquell que racionalment resulti probable que es materialitzi en un futur pròxim i immediat i que pot suposar un dany greu per a la salut dels treballadors".
Perill	"Risc amb una probabilitat molt elevada de produir un dany - greu o no - en un període curt o de forma immediata"; és a dir, una persona es troba davant un perill quan té una alta possibilitat de danyar-se de forma immediata.

En determinades circumstàncies, algunes conseqüències que es deriven d'una alta probabilitat de sofrir un risc són més greus que d'altres.

S'entén com condicions especialment perilloses aquelles que, en absència de mesures preventives específiques, originen riscos per a la salut i la seguretat dels treballadors.

Els riscos elèctrics, per exemple, existeixen en molt variades activitats industrials. Si considerem la possibilitat de contaminar-se amb productes radioactius, aleshores aquest risc només existeix per a un petit nombre d'empreses.

A la següent taula apareixen els tipus de riscos més habituals. Existeixen riscos que poden donar-se en diferents empreses i diversos sectors i d'altra banda, hi ha riscos que són propis de cada tipus d'activitat.

TIPUS DE RISCOS HABITUALS	
Riscos de tipus FÍSIC	El seu origen està en diferents elements de l'entorn de treball. La humitat, la calor, el fred, el soroll... poden produir danys als treballadors
Riscos de tipus QUÍMIC	El seu origen està en la presència i manipulació d'agents químics.
Riscos de tipus MECÀNIC	Són els que es produeixen amb l'ús de màquines, útils, eines, etc., com ara talls, cops, aixafades...
Riscos per CAIGUDA	Es donen quan les persones treballen en zones altes, galeries o pous profunds. (Sense oblidar les caigudes al mateix nivell)
Riscos d'origen ELÈCTRIC	Són els que es produeixen pel maneig de màquines o aparells elèctrics.
Riscos per GAS	Es produeixen quan es manipulen gasos o es treballa prop

	d'una font de gas
Riscos per INCENDIS	Es donen quan es treballa en ambients amb materials i elements inflamables.
Riscos d'ELEVACIÓ	Són els que s'ocasionen en treballar amb equips d'elevació, transport...
Riscos de caràcter PSICOLÒGIC	Aquells que es poden produir per excés de feina, mal clima social... i poden conduir a depressió, fatiga, etc.
Riscos BIOLÒGICS	Es poden donar quan es treballa amb agents infecciosos

A) Segons condicions i organització del treball.

Treball nocturn o a torns	És un constant canvi del ritme de vida que modifica l'equilibri biològic i social, donant lloc a diversos trastorns com ara fatiga , canvis de conducta, irritabilitat, etc.
Estabilitat al lloc de treball	Afegeix incertesa . En cas de treballs temporals provoca la inseguretats al treballador per por de perdre la feina i, en general, es tem el canvi d'activitat, de companys, etc.
Excés de càrrega laboral	L'assignació estricta d'un temps de producció pot ser una sobrecàrrega que implicarà dificultats per a la regulació de l'activitat laboral .
Cohesió i comunicació del grup	La comunicació és la manifestació bàsica de la relació humana . La relació amb la resta del grup de treball influeix en gran manera en l' estabilitat de la persona . En tota situació laboral hi ha d'haver la possibilitat de comunicació amb una certa freqüència i a doble nivell: el que s'estableix per realitzar correctament la tasca i el que s'estableix sense relació directa amb el treball.
Participació	Les condicions de treball han de permetre i afavorir la participació dels treballadors al control de les tasques que exerceixen, tant amb els companys com amb els superiors i subordinats. Convé que tot treballador conegui l'organigrama de la seva empresa i les vies de participació.
L'estil de comandament	El tipus de jerarquia de l'empresa (democràtic, paternalista, autocràtic...) té influència decisiva per al bon funcionament del grup i per a la consecució dels objectius .
Els factors físics i químics del medi de treball	Aquests factors es manifestaran com a especialment perillosos quan la permanència del treballador és prolongada .
El sistema de remuneració i règim de vacances	Amb freqüència és, lamentablement, l' únic motiu de permanència al lloc de treball i l' única manera de reconèixer i valorar les funcions exercides .

Condicions de benestar	Dependents directament del disseny ergonòmic dels llocs de treball .
La jornada de treball	Molts treballadors han d'alternar l'activitat professional amb altres activitats complementàries , com ara les de formació o reciclatge, feines domèstiques, o simplement la necessitat de disposar d'algunes hores lliures al llarg de la setmana dins de l'horari laboral.

Aquestes i altres raons fan que es tendeixi a implantar un horari flexible, sempre que el tipus de feina ho permeti. És convenient aconseguir la satisfacció del treballador al mateix temps que s'aconsegueixen els objectius de l'empresa.

B) Segons el tipus de treball.

Tasques repetitives	Són el resultat de l'automatització , donant lloc a tasques reduïdes i concretes, deixant en un segon pla la iniciativa (imaginació) del treballador.
Aïllament	Ja de per si és un aspecte perjudicial , i es considera com un agreujant si la tasca no desperta interès per al treballador.
Responsabilitat	És bàsic per garantir un mínim grau de valoració i satisfacció personal , encara que ha d'ajustar-se a les possibilitats de cada persona, ja que igual de dolenta és la falta com l'excés de responsabilitat.
Aptitud	Les tasques han de desenvolupar-se d'acord amb la preparació professional i especialització de cada persona.

Resulta molt difícil establir un paral·lelisme entre els aspectes psicosocials de la situació laboral i les malalties professionals. Per exemple, resulta fàcil determinar com a accident laboral l'amputació d'un membre en una premsa. També resulta fàcil establir la silicosis com a malaltia professional en un treballador que ha romàs anys a les mines. El que no resulta tan fàcil és afirmar l'origen laboral d'una ansietat, un alcoholisme o una depressió. És lògic suposar que, a causa

que l'home passa aproximadament 1/3 de la seva vida en situació laboral, part dels problemes psicosocials es generin per motius laborals.

La **TASCA PREVENTIVA** es porta a terme mitjançant:

- La Seguretat en el treball: dissenyant màquines i condicions de treball que no suposin risc de pèrdua de salut física del treballador.
- La Higiene Industrial: analitzant els ambients laborals nocius i presentant solucions alternatives sense riscos o reduint-los al màxim.

1.4.1.- Factors psicosocials de risc en el treball

A) Segons condicions i organització del treball.

Treball nocturn o a torns	És un constant canvi del ritme de vida que modifica l'equilibri biològic i social, donant lloc a diversos trastorns com ara fatiga , canvis de conducta, irritabilitat, etc.
Estabilitat al lloc de treball	Afegeix incertesa . En cas de treballs temporals provoca la inseguretat al treballador per por de perdre la feina i, en general, es tem el canvi d'activitat, de companys, etc.
Excés de càrrega laboral	L'assignació estricta d'un temps de producció pot ser una sobrecàrrega que implicarà dificultats per a la regulació de l'activitat laboral .
Cohesió i comunicació del grup	La comunicació és la manifestació bàsica de la relació humana . La relació amb la resta del grup de treball influeix en gran manera en l' estabilitat de la persona . En tota situació laboral hi ha d'haver la possibilitat de comunicació amb una certa freqüència i a doble nivell: el que s'estableix per realitzar correctament la tasca i el que s'estableix sense relació directa amb el treball.
Participació	Les condicions de treball han de permetre i afavorir la participació dels treballadors al control de les tasques que exerceixen, tant amb els companys com amb els superiors i subordinats. Convé que tot treballador conegui l'organigrama de la seva empresa i les vies de participació.
L'estil de comandament	El tipus de jerarquia de l'empresa (democràtic, paternalista, autocràtic...) té influència decisiva per al bon funcionament del grup i per a la consecució dels objectius .
Els factors físics i químics del medi de treball	Aquests factors es manifestaran com a especialment perillosos quan la permanència del treballador és prolongada .
El sistema de remuneració i règim de vacances	Amb freqüència és, lamentablement, l' únic motiu de permanència al lloc de treball i l' única manera de reconèixer i valorar les funcions exercides .
Condicions de benestar	Dependents directament del disseny ergonòmic dels llocs de treball .
La jornada de treball	Molts treballadors han d'alternar l'activitat professional amb altres activitats complementàries , com ara les de formació o reciclatge, feines domèstiques, o simplement la necessitat de disposar d'algunes hores lliures al llarg de la setmana dins de l'horari laboral.

Aquestes i altres raons fan que es tendeixi a implantar un horari flexible, sempre que el tipus de feina ho permeti. És convenient aconseguir la satisfacció del treballador al mateix temps que s'aconsegueixen els objectius de l'empresa.

B)Segons el tipus de treball.

Tasques repetitives	Són el resultat de l'automatització , donant lloc a tasques reduïdes i concretes, deixant en un segon pla la iniciativa (imaginació) del treballador.
Aïllament	Ja de per si és un aspecte perjudicial , i es considera com un agreujant si la tasca no desperta interès per al treballador.
Responsabilitat	És bàsic per garantir un mínim grau de valoració i satisfacció personal , encara que ha d'ajustar-se a les possibilitats de cada persona, ja que igual de dolenta és la falta com l'excés de responsabilitat.
Aptitud	Les tasques han de desenvolupar-se d'acord amb la preparació professional i especialització de cada persona.

Resulta molt difícil establir un paral·lelisme entre els aspectes psicosocials de la situació laboral i les malalties professionals. Per exemple, resulta fàcil determinar com a accident laboral l'amputació d'un membre en una premsa. També resulta fàcil establir la silicosis com a malaltia professional en un treballador que ha romàs anys a les mines. El que no resulta tan fàcil és afirmar l'origen laboral d'una ansietat, un alcoholisme o una depressió. És lògic suposar que, a causa

que l'home passa aproximadament 1/3 de la seva vida en situació laboral, part dels problemes psicosocials es generin per motius laborals.

La **TASCA PREVENTIVA** es porta a terme mitjançant:

- La Seguretat en el treball: dissenyant màquines i condicions de treball que no suposin risc de pèrdua de salut física del treballador.
- La Higiene Industrial: analitzant els ambients laborals nocius i presentant solucions alternatives sense riscos o reduint-los al màxim.

1.4.2.- Factors químics i biològics en el treball

Un **TÒXIC** és: Tota substància nociva per a l'organisme que provoca una alteració del seu equilibri, podent arribar a enverinar les seves cèl·lules. Pot ser químic o biològic.

Intoxicació: accidental

Enverinament: voluntari

Factors que determinen la perillositat dels contaminants:

Són múltiples els factors que determinen la toxicitat d'una substància, de manera que el risc d'intoxicació que sorgeix a la pràctica és molt variable. La toxicitat és la capacitat d'una substància per produir un efecte no desitjat quan ha assolit una concentració suficient o quan el temps d'exposició és prolongat.

Entre els esmentats factors es poden citar:

1.- Propietats físico-químiques de la substància (solubilitat, volatilitat, puresa...).

2.- Condicions d'exposició (Temps d'exposició, condicions ambientals...).

3.- Factors individuals (sexe, edat, pes, estat de salut...).

a)Vies d'entrada dels tòxics:

Les principals vies són:

- **Via respiratòria:** per inhalació.
- **Via dèrmica:** per contacte.
- **Via digestiva:** per ingestió.
- **Via parenteral:** per contacte amb les ferides.

b)Dosis i temps d'exposició:

La major part de les substàncies no són perilloses en condicions normals, però poden arribar a ser tòxiques si la concentració del nivell d'exposició és elevada, d'on s'obté els VALORS LÍMITS DE CONCENTRACIÓ per a determinats temps d'exposició.

Són els anomenats T.L.V. (Threshold Limit Values).

c)Naturalesa del contaminant:

L'absorció de substàncies en estat de pols, fums, boires o aerosols sòlids és molt considerable, encara que més lenta que l'absorció de gasos i vapors.

Tota partícula superior a 10 µm de diàmetre, queda retinguda per les mucoses nasals o faringe.

Les partícules compreses entre 10 i 5 µm queden retingudes en la tràquea i bronquis, les partícules compreses entre 5 i 1 µm

també queden retingudes en els bronquíols, però les partícules menors de 2 µm penetren a l'alvèol pulmonar.

1.4.3.- La necessitat de l'acció preventiva

L'acció preventiva és una obligació de l'empresari per llei.

L'empresari que assigna tasques i funcions en unes condicions de treball fixades per ell, ha de fer-ho de manera que no impliquin una amenaça per a la salut i per a la seguretat física dels treballadors.

En un mercat competitiu, els objectius de qualitat són imprescindibles per al desenvolupament i supervivència de les empreses. Per assolir la qualitat del producte o servei que s'ofereix al final del procés productiu, s'ha de mantenir una coherència entre totes les funcions que s'exerceixen a l'organització de l'empresa: des del disseny fins a quan surt al mercat.

La gestió de la prevenció dels riscos laborals ha d'estar integrada a la gestió global de l'empresa, amb la determinació d'uns objectius de qualitat, planificant i organitzant l'acció preventiva en el conjunt del sistema productiu i de l'organització de l'empresa.

Els **factors motivadors** per a una eficaç gestió de la prevenció es troben en:

- La societat en general.
- Les empreses.
- Les organitzacions sindicals i els treballadors.
- Les administracions públiques.

1.5.- Els accidents de treball

L'accident de treball és un "esdeveniment brusc, inesperat i normalment evitable que pot causar lesions corporals amb disminució o anul·lació de la integritat física de les persones".

Són molt diverses les causes que poden donar lloc a lesions: contacte del treballador amb una màquina, cops, descàrregues elèctriques, intoxicació...

La Llei General de la Seguretat Social defineix l'accident "com la lesió corporal que el treballador sofreix amb ocasió o per conseqüència del treball que executa per compte aliè".

En aquesta definició, s'inclouen:

- Els accidents ocorreguts durant el trajecte d'anada o de tornada del treball ("in itinere").
- Els ocorreguts en l'acompliment de les funcions sindicals.
- Els que sofreix el treballador durant actes de salvament, sempre que tinguin connexió amb el treball.

A continuació s'inclouen tres conceptes a fi d'aclarir el terme "accident de treball".

Diferència accident/incident.

L'accident és un esdeveniment que ha originat un dany físic; l'incident, al contrari, és un esdeveniment que no ha produït un dany a la persona, però que podria haver-lo generat si les condicions haguessin estat una mica diferents.

Hi hauria per tant una situació que podria produir potencialment el dany. L'estudi dels incidents és important, ja que indiquen que existeixen elements de risc que, tard o d'hora, podrien donar lloc a un accident.

Origen dels accidents.

Els accidents es produeixen per causes múltiples que es poden dividir principalment en:

Causas tècniques: Són errors de les màquines i equips.
Aquestes causes són relativament fàcils de conèixer i

controlar. Es tracta de descobrir l'error i aplicar una tècnica per corregir-lo o reduir-lo. Per exemple: la ruptura del cable de la grua que sosté un pes.

Causes humanes: L'accident es genera per errors humans que poden deure's a diferents motius, com per exemple: falta de formació, informació, atenció, interès...

El control d'aquest tipus d'error humà pot fer-se a través de la formació i informació i l'advertència de sanció.

Hi haurà ocasions en les quals les causes tècniques poden coincidir amb causes humanes.

Per exemple: se sap que les connexions elèctriques d'una determinada màquina estan soltes i no es posa en coneixement del responsable per a la seva immediata reparació.

Classificació dels accidents.

Els accidents se solen classificar per la seva gravetat i si originen o no baixa mèdica en:

Lleus:

Són aquells que es caracteritzen per una gravetat baixa i sense seqüeles. Tanmateix, comparativament és molt probable que ocorrin.

Greus i mortals:

Es caracteritzen per una gravetat alta i una probabilitat de que passin relativament baixa.

El 1996 es van produir a Espanya 10.805 accidents greus en jornada laboral en tots els sectors.

Caigudes de persones a diferent nivell	24.2
Caigudes de persones al mateix nivell	9.2
Caigudes d'objectes per enderrocament	2.1
Caigudes d'objectes en manipulació	5.3
Caigudes per objectes despresos	0.9
Trepitjades sobre objectes	2.2
Xocs contra objectes immòbils	1.9
Xocs contra objectes mòbils	2.4
Cops per objectes o eines	9.4
Projecció de fragments o partícules	2.7
Atrapades per o entre objectes	14.5

Atrapades per tomb de màquines, tractors...	1.6
Sobre esforços	4.1
Exposicions a temperatures ambients extremes	0.1
Contactes tèrmics	0.7
Exposició a contactes elèctrics	1.0
Exposició a substàncies nocives	0.4
Contacte amb substàncies càustiques o corrosives	0.7
Exposició a radiacions	0.0
Explosions	0.7
Incendis	0.5
Accidents causats per éssers vius	1.5
Atropellaments o cops amb vehicles	8.5
Patologies no traumàtiques	5.2

Aquests accidents, que tenen costos humans i econòmics elevats, han de constituir el primer objectiu de la nostra **gestió preventiva**.

Si es volen consultar dades més actuals es recomanen els següents enllaços:

www.idescat.es ; www.mtas.es/insht

1.6.- Les malalties professionals

Malaltia laboral és aquella que contreu la persona **durant el realització del seu treball** com a conseqüència de la seva exposició a substàncies perilloses o per trobar-se envoltat de condicions ambientals nocives. Una malaltia professional es manifesta, normalment, en un termini relativament breu de temps, però no és rar que en alguns casos els seus efectes es facin notar molt temps després, quan ja no s'exerceix el tipus de feina que la va generar. Malalties per l'exposició del treballador a dosis elevades de radiacions que poden manifestar-se quan la persona hagi assolit la jubilació. Encara que es poden utilitzar indistintament, el terme malaltia professional fa referència al concepte legal i malaltia derivada del treball, al concepte tècnic preventiu. Perquè coneguem en profunditat el concepte de malaltia laboral hem d'estudiar:

- a) Els seus requisits
- b) Els seus tipus

REQUISITS PER A DEFINIR UNA MALALTIA PROFESSIONAL	Que es doni com a conseqüència del treball.
	Que el seu origen sigui a causa de l'acompliment de les activitats que s'especifiquen al quadre de malalties laborals publicat al Reial Decret 1995/1978 de 12 de Maig, modificat pel Reial Decret 2821/1981 de 27 de Novembre.
	Que sigui provocada per l'acció d'elements i substàncies indicades a l'esmentat quadre.

Qualsevol malaltia que no es trobi dins d'aquests requisits, és considerada COMUNA.

MALALTIES PROFESSIONALS	
	Malalties produïdes per agents químics.
	Malalties de la pell causades per substàncies i agents no compresos en algun dels altres apartats.
	Malalties provocades per inhalació (asma, irritació del nas o la boca, etc.).
	Malalties infeccioses i parasitàries.
	Malalties produïdes per agents físics.
	Malalties sistemàtiques (ulceració de la còrnia, etc.).

1.7.- Les condicions de treball

La constant i innovadora **mecanització** del treball, els canvis de ritmes de **producció**, la **competitivitat** professional, els **horaris** de feina, l'**evolució tecnològica**, les **aptituds** personals, les **exigències**, etc., generen una sèrie de condicionants que poden afectar la salut. **Són** les denominades **condicions de treball**.

Sota el concepte de condicions de treball es pot incloure la gran varietat de factors lligats a la pròpia tasca realitzada pel treballador, als mitjans que utilitza i a l'organització del procés de fabricació. Per això, es pot definir com el conjunt de variables que defineixen la realització d'una tasca en un entorn determinant la salut de l'operari, d'acord amb les tres variables (física, psíquica i social), a què fa referència la definició de l'OMS sobre el concepte de salut.

El **conjunt de les malalties i trastorns** que es poden produir en l'organisme a causa de les característiques ambientals i tècniques defineixen la **patologia del treball**.

1.8.- La política de seguretat a l'empresa

La política en matèria de **prevenció** té per **objectiu** promoure "**la millora de les condicions de treball**", i amb això elevar el nivell de protecció de seguretat i la salut dels treballadors en el treball.

Aquesta política es du a terme per mitjà de les **Normes reglamentàries** i les **actuacions administratives** que corresponguin, coordinades entre les diferents Administracions Públiques (General de l'Estat, Comunitats Autònomes i Administracions Locals), amb la participació dels empresaris i dels treballadors a través de les seves organitzacions empresarials i sindicals.

Per aconseguir **les finalitats previstes**:

- Les **Administracions Públiques** promouran les millores de l'**educació en matèria preventiva** als diferents nivells d'ensenyament.
- A l'**Administració General de l'Estat** s'establirà una **col·laboració** permanent entre el Ministeri de treball i Seguretat Social i els Ministeris d'Educació, Sanitat i Consum.

El Govern, a través de Normes reglamentàries, regularà les següents matèries:

- Requisits mínims** que han de complir les condicions de treball.
- Limitacions i prohibicions** que afectaran operacions, processos i exposicions laborals a agents que comportin riscos, com també condicions o requisits especials davant aquests supòsits.
- Procediments d'avaluació dels riscos**, normalització de metodologies i guies d'acció preventiva.
- Organització, funcionament i control dels serveis de prevenció**, considerant les peculiaritats de les petites empreses.
- Condicions de treball i mesures preventives** específiques en el treball especialment perillós.
- Procediments de qualificació de malalties professionals**, com també procediments de comunicació a l'autoritat laboral competent en els danys derivats del treball.

Les **Administracions Públiques** competents en matèria laboral desenvoluparan **funcions** de:

- **Promoció de la prevenció.**
- **Assessorament tècnic.**
- **Vigilància i control** del compliment de la Normativa.
- **Sanció** de les infraccions.

Totes aquestes funcions seran desenvolupades pels organismes que analitzem breument a continuació:

L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball:

És un òrgan científic-tècnic de l'**Administració General de l'Estat**, la **missió** del qual és:

- **L'anàlisi i estudi** de les condicions de treball i salut.
- **La promoció i suport** de la millora de les mateixes.

I té per **funcions** :

- **Assessorament** tècnic a nivell nacional i internacional.
- **Promoció** i realització d'activitats de formació, estudi i divulgació.
- **Suport** tècnic a la Inspecció de treball.
- **Ocupar la Secretaria General** de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut.

La Inspecció de treball i Seguretat Social:

Correspon a la Inspecció la vigilància i control de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, i per al compliment d'aquesta missió tindrà les **funcions**:

- **Vigilar** el compliment de la normativa sobre prevenció.
- **Assessorar i informar** a les empreses i als treballadors.
- **Elaboració d'informes** sol·licitats pels Jutjats d'afers Socials.
- **Informar a l'autoritat laboral** sobre accidents de treball.
- **Afavorir el compliment de les obligacions** dels serveis de prevenció.
- **Ordenar la paralització** immediata del treball davant un risc greu i imminent.

L'Administració pública competent en matèria sanitària:

Les administracions públiques competents en matèria sanitària, referent a la salut laboral dels treballadors, assumeixen les següents **funcions**:

- **Establiment de mitjans d'avaluació i control** d'actuacions sanitàries.
- **Sistemes d'informació** per a l'elaboració de mapes de riscos i estudis.

- **Supervisió de la formació** que reben els serveis de prevenció.
- **Elaboració i divulgació** d'estudis, investigacions i estadístiques.

La Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball:

Es crea aquest òrgan col·legiat, assessor de les Administracions Públiques en la formulació de les polítiques de prevenció i òrgan institucional en matèria de seguretat i salut laboral.

Aquesta **Comissió** estarà integrada per:

- Un representant de cada **Administració Autònoma**.
- Representants de l'**Administració General** de l'Estat (en igual nombre).
- Representants **d'Organitzacions empresarials** (paritàriament).
- Representants **d'Organitzacions sindicals** (paritàriament).

Podran formular propostes i informar sobre:

- **Criteris i programes generals d'actuació.**
- **Projectes de disposicions de caràcter general.**
- **Coordinació entre les administracions públiques.**

Aquesta Comissió adoptarà els acords per majoria, tenint en compte que els representants de les Comunitats Autònomes i de l'Administració General tindran un vot, mentre que les Organitzacions empresarials i sindicals tindran dos vots.

La Comissió tindrà un President (el Secretari General d'Ocupació i Relacions Laborals) i quatre Vice-presidents (un per cada un dels grups que l'integra). Podran funcionar en ple, en comissió o en grups de treball, segons el que el reglament intern estableixi a l'efecte.

El que s'ha esmentat anteriorment amb caràcter general, té reflex a l'empresa:

La prevenció de riscos, en el sentit més ampli, ha d'originar-se a la Direcció de l'empresa, i d'ella estendre's a cada un dels seus departaments.

La **missió** d'un **directiu** és **administrar els recursos** que disposa **per obtenir beneficis** econòmics, tècnics i socials **que generin unes condicions de treball satisfactòries**.

Però l'interès de la Direcció no ha de ser només "donar exemple" sinó traduir-se en "fets concrets".

Les bones paraules i les intencions no són suficients per a la creació de llocs de treball segurs.

La llei de Prevenció de Riscos laborals encarrega al directiu responsabilitats importants, ja que no es pot considerar als accidents com a una cosa fortuïta, condicionada al comportament humà de difícil predicció.

Mitjançant l'anàlisi i diagnòstic de les condicions de treball i seguretat podem conèixer la realitat i planificar les activitats que incideixin en prevenció, primer, i en protecció, després, dels riscos derivats del treball.

La planificació de la seguretat podem esquematitzar-la de la següent manera:

1. **Fixar els objectius**, tant generals com específics, a assolir a curt, mitjà i llarg termini i, si és possible, que puguin ser mesurables amb algun indicador.
2. **Concretar** per escrit els **programes de treball** per a la realització d'activitats.
3. **Determinar les funcions i responsabilitats** corresponents a cada nivell de l'estructura organitzativa de l'empresa.
4. **Establir els sistemes de recollida i tractament de la informació** que generen els programes de treball.
5. **Aportar els mitjans per al desenvolupament de les accions formatives**, dirigides a tota la línia jeràrquica de l'empresa.

	Fixar objectius
	Concretar els programes
	Determinar responsabilitats
	Recollida i tractament de la informació
	Aportar els mitjans

1.8.1.- Organització de la seguretat a l'empresa

No existeix un recepta comú; la prevenció s'organitzarà depenent de l'estructura de cada empresa, integrant-la dins de la pròpia organització i aconseguint que, tant directius com tècnics, comandaments i els propis treballadors, assumeixin responsabilitats en aquesta matèria.

Els elements bàsics a l'organització del programa de seguretat a l'empresa són:

1. Planificació de la prevenció des del moment mateix del disseny.
2. Avaluació inicial dels riscos inherents al treball.
3. Actualització periòdica de l'avaluació a mesura que s'alterin les circumstàncies.
4. Ordenació d'un conjunt de mesures de prevenció adequades al risc.

5. Control de l'efectivitat de les esmentades mesures.
--

6. Informació i formació dels treballadors.

En totes les empreses o centres de treball amb 6 o més treballadors han de nomenar-se un o diversos **delegats de prevenció**, d'acord amb la plantilla de l'empresa.

En les empreses que comptin amb una plantilla de 50 o més treballadors es constitueix el **comitè de seguretat i salut**, format pels delegats de prevenció i l'empresari o els seus representants en igual nombre. Així mateix, l'empresari, en compliment del deure de prevenció de riscos professionals, constituirà un Servei de Prevenció.

1.8.2.- El servei de prevenció a l'empresa

Pot estar constituït per l'empresa o concertat amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa. S'entén per part de **servei de prevenció** el **conjunt dels mitjans humans i materials** per realitzar les activitats preventives i assessorar l'empresari, els treballadors i els seus representants, en:

a) El disseny, aplicació i coordinació de plans d'acció preventiva.
b) L'avaluació de factors de risc.
c) Les prioritats a l'adopció de mesures preventives.
d) La informació i formació dels treballadors.
e) La vigilància de la salut dels treballadors.

El **servei de prevenció** tindrà **caràcter interdisciplinari** i els seus mitjans han de ser apropiats per acomplir les seves funcions. Per a això, la formació, especialitat, capacitat, dedicació i nombre de components d'aquests serveis, com també els seus recursos tècnics, hauran de ser suficients i adequats a les activitats preventives a desenvolupar, tenint en compte la mida de l'empresa, els tipus de riscos i la distribució dels mateixos. Per poder actuar com a Serveis de Prevenció, les entitats especialitzades hauran de ser objecte d'acreditació per l'Administració Laboral, qui comprovarà que reuneix els requisits que s'estableixin reglamentàriament.

1.8.3.- Comitès de seguretat i salut

Competències:

- **Participar en els plans i programes** de prevenció.
- **Promoure iniciatives de prevenció.**

Durant l'exercici de les seves competències, **estan facultats** per:

- Conèixer** directament la **situació** relativa a la prevenció de riscos al centre de treball, realitzant a tal efecte les visites que estimi oportunes.
- Conèixer documents i informes** relatius a les condicions de treball.

- c) **Conèixer i analitzar les dades** produïdes en la salut i integritat dels treballadors i **proposar mesures** preventives.
- d) **Conèixer i informar** la memòria anual del Servei de Prevenció. En els comitès de seguretat i salut podran participar els delegats sindicals, tècnics, treballadors

1.8.4.- Delegats de prevenció

Competències:

- **Col·laborar amb la direcció de l'empresa** en la millora de l'acció preventiva.
- **Promoure i fomentar** la col·laboració dels treballadors en la prevenció.
- **Ésser consultat per l'empresari** en allò que modifiqui les condicions de treball. Exercir tasca de **vigilància i control** sobre el compliment de la normativa

Estan facultats per:

- **Acompanyar als tècnics** en les avaluacions de les condicions de treball.
- **Acompanyar als inspectors** de treball en les seves visites d'inspecció.
- **Tenir accés a la informació i documentació** sobre condicions de treball.
- **Ésser informats per l'empresari** dels danys produïts en la salut.
- **Realitzar visites** als llocs de treball, en tasca de vigilància i control.
- **Efectuar propostes de millora** de les condicions de treball.
- **Proposar** a l'òrgan de representació legal **l'acord de paràlització**.

1.8.5.- Responsabilitat i sancions

L'**incompliment pels empresaris** de les seves obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals, donarà lloc a **responsabilitats**:

- **Administratives:** Incompliment de les Normes Legals reglamentàries i clàusules normatives dels convenis en matèria de seguretat i salut laboral
- **Civils:** Responsabilitat civil contractual recollida en el Codi Civil.
- **Penals:** Per considerar-se com a delictes segons el Codi Penal.

L'empresa principal respondrà solidàriament amb els contractistes i subcontractistes durant el període de la contracta.

Les propostes **d'infracció** són formulades per la Inspecció de treball i seran sancionades de la forma següent:

Fins a **5.000.000** pessetes. L'Autoritat laboral a nivell provincial.

Fins a **15.000.000** pessetes. El Director General de Treball.

Fins a **50.000.000** pessetes. El Ministre de treball.

Fins a **100.000.000** pessetes. El Consell de Ministres.

Les infraccions es sancionaran com s'indiquen a continuació:

Infraccions lleus

- Grau mínim.....Fins a 50.000 Ptes.
- Grau mitjà 50.001 a 100.000 "
- Grau màxim..... 100.001 a 250.000 "

Infraccions greus

- Grau mínim..... 250.001 a 1.000.000 Ptes.
- Grau mitjà 1.000.001 a 2.500.000 "
- Grau màxim..... 2.500.001 a 5.000.000 "

Infraccions molt greus

- Grau mínim..... 5.000.001 a 20.000.000 Ptes.
- Grau mitjà20.000.000 a 50.000.000 "
- Grau màxim.....50.000.000 a 100.000.000 "

Infraccions lleus, greus i molt greus

Infraccions lleus:

1.- La falta de neteja del centre de treball, de la qual no es derivi risc per a la integritat física dels treballadors.

2.- No donar compte, en temps i forma, a l'Autoritat Laboral competent, dels **accidents de treball** ocorreguts i de les malalties professionals declarades quan tinguin la qualificació de lleus.

3.- No comunicar a l'Autoritat Laboral competent **l'obertura** del centre de treball o la **represa** o continuació dels treballs després d'efectuar alteracions o ampliacions d'importància, o **consignar amb inexactitud les dades** que ha de declarar o emplenar, sempre que no es tracti d'indústries qualificades per la normativa vigent com a perilloses, insalubres o nocives pels elements, processos o substàncies que es manipulin.

4.- Les que impliquin incompliment de la Normativa de Prevenció de Riscos Laborals, sempre que no tingui transcendència greu per a la integritat física o la salut dels treballadors.

5.- Qualsevol altres que afectin a obligacions de caràcter formal o documental exigides en la Normativa i que no estiguin tipificades com greus o molt greus.

Infraccions greus:

1.- No dur a terme les avaluacions de riscos i, en el seu cas, els **controls** periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors, que procedeixin conforme a la Normativa, o **no realitzar** aquelles **activitats de prevenció** que fessin necessàries els resultats de les avaluacions.

2.- No realitzar els reconeixements mèdics i proves de vigilància de l'estat de salut dels treballadors, que procedeixin conforme a la Normativa, o **no comunicar** als treballadors afectats els resultats de les mateixes.

3.- No donar compte, en temps i forma, a l'Autoritat Laboral, dels **accidents de treball ocorreguts** i de les **malalties professionals declarades**, quan tinguin la qualificació de greus, molt greus o mortals, o **no dur a terme una investigació** en cas de produir-se danys a la salut dels treballadors o de tenir indicis que les mesures preventives són insuficients.

4 - No registrar i arxivar les dades obtingudes en les avaluacions, controls, reconeixements, investigacions o informes que es refereix la Normativa.

5.- No comunicar a l'Autoritat Laboral competent **l'obertura** del centre de treball **o la represa** o continuació dels treballs després d'efectuar alteracions o ampliacions d'importància, o consignar amb inexactitud les dades que ha de declarar o emplenar, sempre que es tracti d'indústria qualificada per la Normativa com a perillosa, insalubre o nociva pels elements, processos o substàncies que es manipulin.

6.- L'incompliment de l'obligació d'elaborar el Pla específic de Seguretat i Higiene en el Treball en els projectes d'edificació i obres públiques.

7.- L'adscripció de treballadors a llocs de treball les **condicions** del qual fossin **incompatibles** amb les seves característiques personals, llevat el fet que es tracti d'infracció molt greu conforme a la Normativa.

8.- L'incompliment de les obligacions en matèria de formació i informació suficient i adequada als treballadors, sobre els riscos de llocs de treball susceptibles de provocar danys, llevat el fet que es tracti d'infracció molt greu conforme a la Normativa.

9.- La superació dels límits d'exposició als agents nocius que, conforme a la Normativa, originin danys greus per a la seguretat i salut dels treballadors, sense adoptar les mesures preventives adequades, llevat el fet que es tracti d'infracció molt greu.

10.- No adoptar les mesures previstes en matèria de primers ajuts, lluita contra incendis i evacuació de treballadors.

11.- L'incompliment dels drets d'informació, consulta i participació dels treballadors, reconeguts en la Normativa.

12.- No procurar la formació o els mitjans adequats, per al desenvolupament de les seves funcions, als treballadors designats per a les activitats de prevenció i als delegats de prevenció.

13.- No adoptar els empresaris, que desenvolupin activitats en un mateix centre de treball, **les mesures de coordinació** necessàries per a la protecció i prevenció de riscos laborals.

14.- No informar l'empresari, titular del centre de treball, a aquells altres que desenvolupin activitats al mateix, sobre els **riscos i mesures de protecció, prevenció i emergència**.

15.- No designar a un o diversos treballadors **per** ocupar-se de les **activitats de protecció i prevenció** a l'empresa o no organitzar o concertar un servei de prevenció quan això sigui preceptiu.

16.- Les que impliquin **incompliment de la Normativa**, sempre que l'esmentat incompliment generi un risc greu per a la integritat física o la salut dels treballadors afectats.

17.- L'incompliment del deure d'informació als treballadors designats per ocupar-se de les activitats de prevenció o, en el seu cas, al Servei de Prevenció de la incorporació a l'empresa de treballadors amb relacions de treball temporals, de durada determinada o proporcionats per empreses de treball temporal

18.- No facilitar al Servei de Prevenció l'accés a la **informació i documentació**.

19.- No sotmetre, en els termes establerts reglamentàriament, el **sistema de prevenció** de l'empresa al **control d'una auditoria o avaluació externa**, quan no s'hagués concertat el Servei de Prevenció amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa.

20.- La falta de neteja del centre o lloc de treball, quan sigui habitual o se'n deriven riscos per a la integritat i salut dels treballadors.

21.- Facilitar a l'Autoritat Laboral competent dades de forma o amb continguts inexactes, així com no comunicar-li qualsevol modificació de les seves condicions d'acreditació o autorització, per part de Serveis de Prevenció aliens a l'empresa, persones o entitats que desenvolupen l'auditoria del sistema de prevenció d'empreses, o d'entitats que practiquin o certifiquin la formació en prevenció de riscos laborals.

22.- Incomplir les obligacions derivades d'activitats corresponents a Serveis de Prevenció aliens respecte dels seus empresaris concertats, d'acord amb la normativa aplicable.

Infraccions molt greus:

1.- No observar les normes específiques en matèria de protecció de la seguretat i la salut de les treballadores en període d'embaràs i lactància.

2.- No observar les normes específiques en matèria de protecció de la seguretat i la salut dels menors.

3.- No paraitzar ni suspendre de forma immediata, a requeriments de la Inspecció de treball, les feines que es realitzin sense observar la Normativa i que, segons el parer de la Inspecció, impliquin l'existència d'un risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors, o reprendre les feines sense haver solucionat prèviament les causes que van motivar la paraització.

4.- L'adscripció dels treballadors a llocs de treball les condicions del qual fossin incompatibles amb les seves característiques personals, quan se'n derivi un risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors.

5.- Incomplir el deure de confidencialitat en l'ús de les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors, en els termes previstos en aquesta llei.

6.- Superar els límits d'exposició als agents nocius que, conforme a la Normativa, originin riscos de danys per a la salut dels treballadors sense adoptar les mesures preventives adequades, quan es tracti de riscos greus o imminents.

7.- Les accions o omissions que impedeixin l'exercici del dret dels treballadors a paraitzar la seva activitat en els casos de risc greu i imminent en els termes previstos per la llei.

8.- No adoptar qualssevol altres mesures preventives aplicables a les condicions de treball, en execució de la Normativa sobre Prevenció de Riscos Laborals, de les quals es derivi un risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors.

9.- No adoptar, els empresaris i els treballadors per compte propi que desenvolupin activitats en un mateix centre de treball, les mesures de cooperació i coordinació necessàries per a la prevenció de riscos laborals, quan es tracti d'activitats reglamentàriament considerades com a perilloses o amb riscos especials.

10.- No informar, el promotor o l'empresari titular del centre de treball a aquells altres que hi desenvolupin activitats, sobre els riscos i les mesures de protecció, prevenció i emergència, quan es tracti d'activitats reglamentàriament considerades com a perilloses o amb riscos especials.

11.- Exercir les seves activitats els Serveis de Prevenció aliens a les empreses, les persones o Entitats especialitzades en l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció d'empreses, o les que desenvolupen o certifiquen la formació de prevenció de riscos laborals, sense la preceptiva autorització o acreditació, si hagués estat suspesa o extingida, quan hagués caducat l'autorització provisional, així com quan s'excedeixin en la seva actuació de l'abast de l'autorització concedida.

12.- Mantenir els Serveis o Entitats a les que es refereix l'apartat, anterior vinculacions comercials, financeres o de qualsevol tipus amb les empreses auditades o concertades, diferents a les pròpies de la seva actuació com a tals, així com certificar, les Entitats que desenvolupin o certifiquin la formació preventiva, activitats no desenvolupades en la seva totalitat.

1.9.- La llei de prevenció de riscos laborals

Aquesta llei es configura com el **marc general** en el qual hauran de desenvolupar-se les **diferents accions preventives** en coherència amb les Directives de la Unió Europea.

Aquesta llei **regula**, abans que res, la **prevenció**. La seva articulació no es limita exclusivament a l'ordenació d'obligacions i responsabilitats dels actors relacionats directament amb el fet laboral, sinó que el seu **propòsit és fomentar** una autèntica cultura preventiva, mitjançant la millora de l'educació en l'esmentada matèria en tots els nivells educatius. Al seu torn, involucra la societat en el seu conjunt i constitueix un dels objectius bàsics més transcendents.

La protecció del treballador davant els riscos laborals **exigeix una actuació de l'empresa** que va més enllà del mer compliment formal d'un conjunt de deures i obligacions, i més encara de la simple correcció "a posteriori" de les actuacions de risc ja consumades.

Estructura de la Llei:

JEFATURA DEL ESTADO

24292 LEY 31/1995. de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales.

JUAN CARLOS I
REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente Ley.

Exposición de motivos.

CAPÍTULO I-Objeto, ámbito y definiciones.

CAPÍTULO II-Política en materia de riesgos para proteger la seguridad y la salud en el trabajo.

CAPÍTULO III-Derechos y obligaciones.

CAPÍTULO IV-Servicios de prevención.

CAPÍTULO V-Consulta y participación de los trabajadores.

CAPÍTULO VI-Obligaciones de los fabricantes, importadores y suministradores.

CAPÍTULO VII-Responsabilidades y sanciones.

Disposiciones adicionales.

Disposiciones transitorias.

Disposición derogatoria.

Disposiciones finales.

A qui afecta la llei?

L'àmbit d'aplicació de la Llei de Prevenció de riscos i les seves normes reguladores abasta:

- **Relacions laborals regulades** al text refós de l'Estatut dels Treballadors.
- Relacions laborals de caràcter **administratiu o estatutari** del personal civil al servei de les administracions públiques.

No serà d'aplicació en aquelles activitats les particularitats de les quals ho impedeixin, tal és el cas de:

- **Policia, seguretat i resguard duaner.**
- **Serveis operatius i de protecció civil** i de peritatge **forense** en casos de **catàstrofe i calamitat pública.**

Tampoc no serà d'aplicació, **encara que les normatives** específiques **ho tinguin en compte:**

- Als **centres** i establiments **militars.**
- Als establiments **penitenciaris.**

- En les relacions laborals del servei de la **llar familiar**.

A què em dóna dret la llei?

Els treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball, i això implica el deure correlatiu de l'empresari, de protecció dels treballadors davant els riscos laborals.

L'empresari aplicarà les **mesures de prevenció** d'acord amb els **següents principis**:

- **Evitar els riscos.**
- **Avaluar els riscos** que no es puguin evitar.
- **Combatre els riscos** al seu origen.
- **Adaptar el treball** a la persona, elegint els equips i mètodes de treball.
- **Tenir en compte l'evolució** de la tècnica.
- Substituir o **evitar els perills.**
- **Planificar la prevenció.**
- **Donar preferència a les mesures col·lectives** abans que a les individuals.
- **Informar i formar** els treballadors.
- Utilitzar **mesures que prevegin les possibles distraccions** del treballador.

Quines obligacions adquireixo com a treballador?

Els **treballadors**, d'acord amb la seva formació i seguint les instruccions de l'empresari, **deuran**:

- **Usar adequadament** màquines, aparells, eines, etc., amb els quals desenvolupen la seva activitat.
- **Utilitzar correctament** els mitjans i equips de protecció individual facilitats per l'empresari.
- **No inutilitzar els mecanismes** de seguretat.
- Informar d'immediat al seu superior jeràrquic de qualsevol risc per a la seguretat i salut dels treballadors.
- **Contribuir al compliment de les obligacions** establertes, a fi de protegir la seguretat i la salut dels treballadors.
- **Cooperar amb l'empresari** a garantir unes condicions de treball segures.

La participació dels treballadors en la prevenció.

Com participen els treballadors?

L'**empresari haurà de consultar** els treballadors, amb l'antelació deguda, les **decisions relatives a**:

- **Planificació, organització** de les condicions de treball, impacte dels factors ambientals, com també la **introducció de noves tecnologies**, en el relacionat amb les conseqüències que poguessin tenir per a la seguretat i la salut.
- **Designació dels treballadors** encarregats **d'activitats de protecció** o el recurs a un servei exterior de prevenció.
- **Designació dels treballadors** encarregats de les **mesures d'emergència**.
- **Procediments d'informació i documentació** perquè els treballadors rebin totes les informacions **en relació amb:**
 - a) **Riscos generals i específics** dels llocs de treball.
 - b) **Mesures i activitats de prevenció i protecció.**
 - c) **Mesures a aplicar en situacions d'emergència.**
- El **projecte d'organització** de la formació en matèria preventiva.

A les empreses o centres que comptin amb sis o més treballadors, la participació es canalitzarà a través dels delegats de prevenció, que seran designats per i entre els representants del personal.

- **30 treballadors:** Un delegat de prevenció, que coincidirà amb el delegat de personal.
- **31 a 49 treballadors:** Un delegat de prevenció pels delegats de personal.

A partir d'aquesta plantilla la participació es concreta d'acord als valors següents:

Plantilla de Treball		
50 _____ 100	2	delegats de prevenció
101 _____ 500	1	delegats de prevenció
501 _____ 1000	4	delegats de prevenció
1001 _____ 2000	5	delegats de prevenció
2001 _____ 3000	6	delegats de prevenció
3001 _____ 4000	7	delegats de prevenció
més de 4000 _____	8	delegats de prevenció

1.10.- GUIA

La guia aprenentatge és un instrument que serveix per orientar i situar sobre els diferents components de treball que s'utilitzaran durant el curs, com també orientar-los quant a activitats a realitzar per a la consecució dels objectius marcats.

Objectius Generals:

En finalitzar el programa corresponent al mòdul, l'alumne ha de ser capaç de:

1. Analitzar i avaluar plans de Seguretat i Higiene.
2. Analitzar la normativa vigent sobre Seguretat i Higiene.
3. Definir mitjans i equips de Seguretat empleats.
4. Analitzar i avaluar casos d'accidents reals ocorreguts.
5. Analitzar situacions de perill i accidents, com a conseqüència de un incorrecte o incomplet Pla de Seguretat.
6. Analitzar les mesures de protecció a l'entorn de treball i del medi ambient.

Unitat Didàctica N° 1

Objectius:

- Identificar els drets i deures més rellevants de l'empleat i de l'empresa en matèria de Seguretat i Higiene.
- Distingir els conceptes associats a la Seguretat Laboral: risc professional, perill, accident - incident, malaltia professional i condicions de treball
- Conèixer l'estructura i les diferents atribucions dels òrgans d'una empresa relacionats amb la Seguretat.
- Analitzar la normativa vigent sobre Seguretat i Higiene (Llei de Prevenció de Riscos Laborals).

Continguts:

- Aproximació Històrica a la Prevenció de Riscos Laborals.
- Treball i salut. Riscos professionals i accidents de treball.
- Condicions de treball.
- Política de Seguretat a l'Empresa.

Objectius (Actitudinals):

- Respecte i compliment de les Normes de Seguretat i Higiene.
- Participació en la prevenció de Riscos i en la resolució de contingències a l'entorn de treball.

Unitat Didàctica N° 1

 SESSIONS	CONTINGUTS	 ACTIVITATS	 TEMPS
PRIMERA	1. Orígens de la prevenció. 1.1 El treball 1.2 La salut 1.3 Els riscos professionals.	<ul style="list-style-type: none"> Llegir i assimilar els continguts indicats. Activitat nº1 : accedir a la Biblioteca de notícies, seleccionar-ne una i enviar un breu comentari al professor. Activitat nº2 : elaborar una taula amb els riscos més habituals (veure l'apartat 1.3), indicant on es poden donar al teu lloc de treball i enviar-la al professor. 	1h.30min
SEGONA	1.4 Els accidents de treball. 1.5 Les malalties professionals. 1.6 Les condicions de treball	<ul style="list-style-type: none"> Llegir i assimilar els continguts indicats. Activitat nº3: tenint en compte el medi ambient, la tasca i l'organització de la mateixa, identificar possibles factors que afectin les condicions de treball al teu lloc de treball i enviar-ho al professor. 	2 Hores
TERCERA	1.7 La política de Seguretat de l'Empresa. 1.8 Llei de Prevenció de Riscos Laborals.	<ul style="list-style-type: none"> Llegir i assimilar els continguts indicats. Activitat nº4: el professor planteja al fòrum una qüestió sobre la Llei, l'alumne haurà de consultar-la i enviar la resposta. Realitzar el test d'autoavaluació de la Unitat. 	2h.30min

1.11.- ACTIVITATS

Sessió 1:	Llegir i assimilar aquest continguts:
Activitat 1:	Accedir a la Biblioteca de notícies, seleccionar-ne una i fer un breu comentari.
Activitat 2:	Elaborar una taula amb els riscos més habituals (veure 1.3), indicant on pot haver-hi un lloc de treball de la teva especialitat.
Sessió 2:	
Activitat 3:	Tenint en compte, el medi ambient, la tasca i l'organització de la mateixa, identificar possibles factors que afectin a les condicions de treball del lloc de feina.
Sessió 3:	
Activitat 4:	Realitzar el test d'autoavaluació de la Unitat.